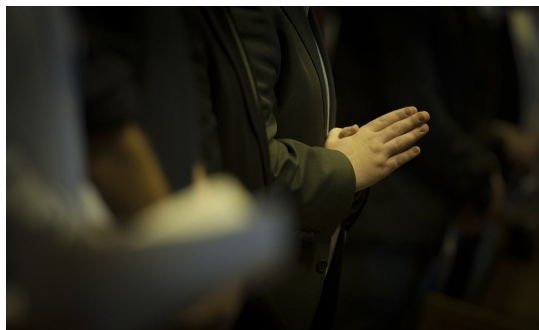

Šťastní a nešťastní mladí knazi

Peter M. J. Stravinskas

17. novembra 2021 ✝ Cirkev

Zdroj: Flickr

Centrum pre aplikovaný výskum Apoštolátu (CARA – The Center for Applied Research in the Apostolate) nedávno zverejnilo svoju štúdiu o postojoch kňazov vysvätených pred desiatimi rokmi nadol. CARA je pravdepodobne najspoľahlivejšia profesionálna organizácia zaoberajúca sa katolíckymi problémami a inštitúciami. Online prieskum sa uskutočnil v rokoch 2019 a 2020, pričom vychádzal zo zoznamu mien a e-mailov 1379 kňazov – diecéznych aj rehoľných – s normálnou odpoveďou 1012 (pri 73 % návratnosti); priemerný rok vysviacky bol 2017.

Na začiatok mi dovoľte vybrať najzaujímavejšie údaje:

Ako dobre ich pripravil seminár v rôznych konkrétnych oblastiach? Uvádzajú, že boli „dobré“ pripravení v oblastiach slúženia svätej omše (69 %), kázania (64 %) a spovedania (55 %). Približne štvrtina až štyri desatiny respondentov tvrdí, že boli „dobré“ pripravení v oblastiach nemocničnej služby (42 %), predsedania pri pohreboch (40 %), pastoračného poradenstva (36 %), jazykových zručností potrebných pre pastoračiu v ich diecéze (30 %), pastoračných zručností pre službu rôznym kultúram v ich diecéze (28 %) a osobných zručností, ako je riadenie času a zvládanie stresu (24 %).

Štyria z piatich uvádzajú, že sú spokojní so svojim kňazským životom (59 % „veľmi spokojných“ a 22 % „trochu spokojných“). Jeden z piatich je nespokojný (6 % „trochu nespokojných“ a 13 % „veľmi nespokojných“).

Oblasti, v ktorých sa najčastejšie hodnotia ako „veľmi spokojní“, sú úcta, ktorej sa im ako členom kléru dostáva od laikov (63 %), ich súčasná finančná situácia (60 %) a súčasná životná situácia (56 %). Najmenej spokojní sú kňazi v oblastiach hľadania správnej rovnováhy medzi pracovným, osobným a duchovným životom (21 %) a vzdelávania v administratívnych oblastiach, ako je rozpočet a riadenie zamestnancov (11 %).

Pokiaľ ide o celoštátny škandál sexuálneho zneužívania, len jeden zo šiestich hovorí, že nedávne mediálne správy na túto tému im „veľmi“ bránili v efektívite ich služby (16 %), pričom ďalších 64 % uviedlo, že im to prekážalo „trochu“.

Oblasti, ktoré im prinášajú najmenšiu spokojnosť, sú vykonávanie administratívnych a personálnych povinností; zlé vzťahy s farármi pod ktorými slúžia; pocit vyhorenia z pracovného zaťaženia, frustrácia z diecézy/biskupov a nedostatok bratstva medzi spolubratmi kňazmi. Ak to trochu rozvedieme, dozvedáme sa, že sa necítia byť podporovaní alebo prijatí farármi, ktorí ich vedú, svojimi biskupmi a predstaviteľmi a/ diecéznymi alebo svojimi spolubratmi kňazmi, ktorí žijú v ich oblasti. Okrem toho mnohí uvádzajú, že nemajú pocit, žeby ich diecézy alebo rehoľné inštitúty mysleli na to, aby im prideliť počiatočné úlohy, ktoré im poskytnú mentoring a podporu, ktorú potrebujú počas prvých rokov po vysvätení. Ďalšou problematickou oblasťou je „generačná priepasť“ medzi mladšími a staršími duchovnými.

Pre tých, ktorí niekedy uvažovali o odchode z kňazstva, je hlavným faktorom osamelosť, nasleduje frustrácia z diecézy, rehoľného inštitútu, biskupa alebo predstaveného a sklamanie, ktoré pociťujú v súvislosti so svojou súčasnou službou.

Zdroj: Flickr

Dobré a zlé správy

Aké sú tu dobré správy? Drvivá väčšina nedávno vysvätených kňazov je so svojou službou spokojná. Sú presvedčení, že ich seminár dobre pripravil na „kňazské“ aspekty ich služby (liturgia, kázanie, vysluhovanie spovedí).

A nie, nie je to „klerikalizmus“, keď si vážime (a dokonca očakávame) úctu od tých, ktorým slúžime. Mediálne reči o kríze sexuálneho zneužívania majú na ich službu minimálny vplyv. Väčšina uviedla, že ich seminárna príprava na celibát bola uspokojivá; ak je to tak, tak ich to stavia o svetelné roky dopredu pred to, čo som dostal ja: nikdy sme nemali ani jeden kurz, seminár, workshop, rekolekcie alebo homíliu, ktoré by sa zaoberali touto témou. Jediný raz, keď sa spomínal celibát, bolo ubezpečenie, že v čase, keď budeme vysvätení (1977), sa budeme môcť oženiť! Mnohí kňazi uviedli, že jedným z najpríjemnejších aspektov ich života je služba žiakom na našich katolíckych základných a stredných školách.

A teraz tie zlé správy. V prvom rade je potrebné uviesť, že takmer každý piaty nedávno vysvätený je ako kňaz nešťastný. To je tragické. Niektoré diecézy skutočne uvádzajú, že takmer polovica ich mladých kňazov opúšťa aktívnu službu do desiatich rokov od vysvätenia.

Život samotára

Ak mladý muž vstúpi do seminára hneď po skončení strednej školy, čaká ho osem rokov spoločného života (na Slovensku je to šesť rokov, pozn. prekl.): modlitby, stravovanie, rekreácia – so súčasníkmi. Po vysvätení je odsúdený na život samotára, a to z väčšej časti. Navyše, novovysvätený je vsadený do životnej situácie s

farárom, ktorý môže byť od neho starší o desiatky rokov. Hoci to nemusí byť neprekonateľná prekážka, mnohokrát ňou je, pretože starší klerik často zastáva teologické postoje cudzie mladému mužovi, ktorý je spravidla exponenciálne tradičnejší ako jeho starší kolega – čo spôsobuje veľké konflikty, ktoré následne zvyčajne vedú k preloženiu mladšieho.

Zlyhania seminárneho systému

Jedným z najväčších zlyhaní seminárneho systému, ktoré bolo v prieskume nepriamo identifikované, je jeho sklon potláčať kreativitu alebo vodcovstvo. Zdá sa mi, že seminár by mal mať za vzor *West Point* (nie pokiaľ ide o jeho disciplínu, ktorá aj tak rokmi erodovala), ale o výchovu generácie vodcov. Predpokladá sa, že každý kadet sa jedného dňa stane generálom.

V skutočnosti priemerný seminár namiesto výchovy pastierov produkuje ovce. Tento žalostný nedostatok podčiarkuje nedostatok vodcovských schopností, ktoré sa v prieskume často spomínajú. Výsledkom je vznik slabého, neefektívneho, vyciveného, neistého mladého kňaza, ktorý nie je schopný viesť a bojí sa vlastného tieňa. Pomaly, ale isto sa dostavuje frustrácia a na povrch vyplávajú kompenzačné mechanizmy, najčastejšie v podobe pasívno-agresívneho správania.

Zvládanie konfliktov vo väčšine formačných programov sa prekladá ako vychádzanie v ústrety, aby sa vychádzalo. Pastier je pastier (samotný význam latinského slova); pastier vedie – nenasleduje. Zároveň nie je diktátor; vie sa poradiť, ale vie aj prijať rozhodnutie (ktoré nemusí byť populárne), keď sa poradí.

Samozrejme, nepríjemné zdôvodnenie výchovy oviec, a nie pastierov, spočíva v tom, že kňazov to udržuje poddajnými, ovládateľnými, uzavretými vo večnej infantilite či puberte – ideálny „firemný“ človek.

Pravdu povediac, vzhľadom na spôsob formácie vo väčšine dnešných seminárov pochybujem, žeby bol čo i len jeden otec Cirkvi niekedy vysvätený za kňaza, nieto ešte za biskupa.

Financie a dôvera

Čo sa týka finančného vyrovnaní, väčšina uviedla, že nepocituje žiadne vážne ťažkosti. Nie je prekvapujúce, že kňazi rehoľných rádov boli so svojou situáciou veľmi spokojní – a prečo nie, keď je o všetky potreby postarané! Avšak s pribúdajúcim vekom diecéznych kňazov, ktorí sa blížia k dôchodku, začína na nich finančná realita doliehať silnejšie. Keď biskup odchádza do dôchodku, má k dispozícii diecézne bývanie, dôchodok, auto, domácu pomocníčku/sekretárku a diecéznu kreditnú kartu; keď odchádza do dôchodku kňaz, má dôchodok a sociálne zabezpečenie, bodka.

Je pravda, že muži sa nepúšťajú do kňazstva s cieľom stať sa milionármi, ale náš Pán povedal, že „robotník si zaslúži svoju mzdu“ (Lk 10,7). Keď som sa pred niekoľkými rokmi spýtal jedného biskupa, prečo jeho kňazi patria k najhoršie plateným v krajine, odpovedal mi: „*Udržujte ich v chudobe, majte ich pod kontrolou.*“ Šokujúca odpoveď, ak nie brutálne úprimná.

Čo vedie k základnému problému, na ktorý sa niekoľkokrát narážalo v materiáli prieskumu: príliš veľa kňazov nedôveruje svojim biskupom a diecéznym úradníkom. Neveria, že zodpovední ľudia majú na srdci ich najlepšie záujmy; vidia, že pridelenia sa robia len na základe pragmatických záujmov – zaplniť miesto, bez toho, aby sa venovala pozornosť samotnému kňazovi. Nemálo z nich uvádza, že ani farári, ku ktorým sú pridelení, s nimi nemajú nič spoločné a dokonca ich nemajú radi.

Zdroj: Pxfuel

Napätie medzi mladšími a staršími kňazmi

Predtým som sa zmienil o „generačnej priepasti“ medzi kňazmi. Nie je to len otázka vkusu – ako napríklad, že jeden kňaz uprednostňuje „huslíčkový ornát“ a druhý gotický ornát. Vonkajšie rozdiely najčastejšie signalizujú veľké teologické rozdiely. Laici, ktorí prijímajú službu kaplána a farára, často poznamenávajú, že je to ako pozeráť sa na dve rôzne cirkvi alebo náboženstvá: v *ars celebrandi*, štýle a obsahu kázania, spovednej praxe a duchovného vedenia.

Z môjho pohľadu je v štúdiu jedno očividné opomenutie, a to absencia veľmi dôležitej otázky: Podporujú títo mladí klerici kňazské povolania? Zlá morálka nemôže byť úrodnou pôdou pre povzbudenie ďalších, aby vstúpili do kňazských radov. Pritom v minulosti práve mladí kňazi najčastejšie slúžili ako náborári v prvej línii, aby prilákali ďalších mladých mužov.

(krátené)

Zdroj: https://www.catholicworldreport.com/2021/11/12/happy-and-unhappy-young-priests-analysis-of-a-new-study/?fbclid=IwAR3wfvGuZAKWUeJ0tFLDUSnm25r0cv_xDF6iAMt26kJmKqshbW20zMHMJM

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/stastni-a-nestastni-mladi-knazi/>